Um rauða bæinn Ísafjörð, kosningaáróður og ástandslýsingar, sennilega 1934

Bjarni Benediktsson – Um rauða bæinn Ísafjörð, kosningaáróður og ástandslýsingar, sennilega 1934

Tekið af vef Borgarskjalasafnsins

bjarnibenediktsson.is

Einkaskjalasafn nr. 360
Stjórnmálamaðurinn
Askja 2-4, Örk 6

©Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Einkaskjalasafn Bjarna Benediktssonar © Borgarskjalasafn Reykjavíkur

<u>Rauði bærinn – Ísafjörður.</u>

— · —

Þeim verður ekki flökurt af því sósíalist-unum frekar en öðrum blekkingum, að dásama ástandið á Ísafirði, rauða bænum sem þeir kalla, sem svo lengi hefir verið ríki hinna ófyrir-leitnu leikara og blekkingarmeistara.

En ~~ekki~~ hvernig er ástandið á Ísafirði í raun og veru?

Það er þannig:

<u>Hafnarsjóður</u>, sem ~~hafði~~, meðan Ísafjörður var siglinga- og framkvæmdabær, eins og hann hefir öll skilyrði til, ~~hafa þeir komið í þessa~~ [það verið öruggt hjálpar-] hella til framkvæmda, hafa þeir komið í sárasta öngþveiti. Hafa þeir tekið fé sjóðsins ~~til~~ að láni og til spekulationa í sambandi við útgerð Finns. ~~Hafa~~ Þegar tapast tugir þúsunda króna af fé sjóðsins af þessari meðferð, sem fyrv. vitamálastjóri Th. Krabbe hefir vítt hvað eftir annað og talið óheyrilega og óleyfilega.

<u>Verkamannabústaðir</u> eru engir á Ísafirði. ~~Meðan~~ Hefir ~~sjóðurinn átti framlag bæj.~~ Ísafjörður alls einu sinni

NB í 15 ára stjórnartíð sósanna greitt lögmælt tillag til þeirra. Ekki vantar að fjárhagsáætlunin sé prýdd með þessu tillagi, eins og ýmsu fleiru, en efndirnar eru flestar á einn veg: svik á svik ofan. 1934 áttu sjálfstæðismenn hér hlutdeild að stofnun byggingarfélags verkamannabú-staða. Mátti búast við að slíkt fengi frið fyrir ásælni sósíalista. Þeir gátu stofnað annað

Einkaskjalasafn Bjarna Benediktssonar © Borgarskjalasafn Reykjavíkur

félag og gert alt sem þeim sýndist fyrir því.
~~E~~ En það var eitthvað annað. Þeir hóuðu saman liði sínu, einkum kerlingum, til þess að ná meiri-hluta á stofnfundi, sem var almennur. Þeir fengu hann líka. Kusu sem formann þessara framkvæmda ~~eitt~~ eitt af rauðu pelabörnunum, sem hefir fjölda dúsa, sem honum verður vort við, og sefur ~~tillögu~~ sjálfstagl á þessu máli, sem bolsarnir hafa reifað svo mikið framan í verkalýðinn, til dómsdags íslenzkra sósíalista.

<u>Alþýðutryggingarnar</u>. Það hefir ekki gengið lítið á út af þessu hrossgoti, sem sósíalista-broddarnir segjast hafa búið til gegnþrungnir af alþýðuást og umhyggju fyrir þeim fátæku. Rauði bærinn Ísafjörður hefir enn ekki 15. febrúar borgað ~~einn~~ neitt af framlagi sínu samkvæmt þessum lögum. Hefir þó Sjúkrasamlagið starf-að frá 1. okt. s. l. Hann ætlar sjáanlega ekki að sprengja sig á alþýðuást, rauði meirihlutinn á Ísafirði.

<u>Ellilaun- og örorkubætur</u>. Ekki hafa leikararnir látið minna út af umhyggjunni fyrir gamla fólkinu. Nú skyldi það sjá munurinn þegar nýja sósalöggjöfin væri komin. Þá væri nú ekki ama-legt að vera slitinn og lúinn. Það væri ein-mitt þetta fólk, sem stæði næst hjarta þess-ara blessaðra alþýðuvina, sósabroddanna; jafnvel þegar þeir eru slompkendir og eru að róta um auraráðin hjá sjálfum sér og sínar

Einkaskjalasafn Bjarna Benediktssonar © Borgarskjalasafn Reykjavíkur

þekkt fjáröflunarleiðir úr ríkissjóði, þ. e. vösum almennings. En rauði bærinn Ísafjörður hefir enn (15. febr.) eigi greitt ellilaun og örorkubætur, sem úthlutað var í októbermánuði síðastl. Mun að eins helmingur hafa verið greiddur öðrum en styrkþegum bæjarins.

Hvað segja sósíalbroddarnir hérna í Reykjavík um þetta? Álíta þeir gamalmennin ekki heldur viða munngátina, ef það væri stallið í Reykjavík, sem hagaði sér eins og rauði bærinn Ísafjörður gerir. Og þetta eru bara fá-ein dæmi sem hér eru tekin.

<u>Reikningsskil bæjarsjóðs og bæjarstofnana.</u>
Í samþykktum um stjórn málefna kaupstað-anna, sem atvinnumálaráðuneytið staðfestir lögum samkvæmt, eru settar skorður að formi fyrir meðferð þessara mála. Um þetta eru auðvitað líka ákvæði í samþykktum fyrir Ísafjörð, en flest eru þau þverbrotin. Sérstak-lega er þetta áberandi með reikningsskil bæjarsjóðs og bæjarstofnana. T. d. hafa reikn-ingsskil fyrir 1935 enn ekki verið lögð fyrir bæjarstjórn. Samkv. samþykktinni á reikn-ingsskilum hvers árs að vera lokið í marz, og þau þá að ganga til endurskoðunar, og liggja síðan frammi almenningi til sýnis ásamt athugasemdum endurskoðenda og svörum reikn-

Einkaskjalasafn Bjarna Benediktssonar © Borgarskjalasafn Reykjavíkur

ingshaldara (hvað vandlega er forðast síðustu árin), og ganga síðan til úrskurðar bæjarstjórnar.

Hvað ætli Haraldur Guðmundsson atvinnumálaráðherra segði um slík reikningsskil og hér eru hjá Vestmannaeyjum? Ætli honum þætti þau ekki seinfær og eitthvað allungavert. En í skjóli þessa ráðherra er þessu og öðru haldið uppi í sama bænum, Ísafirði.

Hvað er mikill munur sömu, gildandi laga á Ísafjarðar~~réttleti~~ og í Vestmannaeyja um ~~réttleti~~, hr. Haraldur Guðmundsson atvinnumálaráðherra? Morgunblaðið mundi góðfúslega flytja þær lögskýringar ráðherrans. —

Sósarnir ~~mega~~ á Ísaf. virðast mega brjóta og brenna hvaða lög sem þeim þóknast, en Vestmannaeyingar [illegible] og [illegible], þótt þeir [illegible]

Þetta eru bara játning af þessum sósíalistabroddanna á Ísafirði.

Bæjarbíóreksturinn. Sósabroddarnir – ekki síst á Ísafirði – telja það nú sem bjargráði, að bæirnir taki bíórekstur í sínar hendur. Þetta var reynt á Ísafirði. Og útkoman. Sósíalistarnir hafa viljað sem minnst um hana tala. Þeir samþykktu reyndar í bæjarstjórn, að þessi rekstur yrði gerður upp, svo útkoman sæist greinilega. En þótt liðið sé um 1½ ár síðan bæjarbíóið hætti er skýrslan ekki komin, og er endurnýjað var að fá þessa skýrslu tóku sósar því óblíðlega. Það vissu við flestir hvernig þessi rekstur hefði gengið, sögðu þeir, og hann væri alveg úr sögunni.

Það væri vel holt fyrir sósana hérna í Reykjavík, og víðar, að vaka um [illegible]

Ýtrast og em gjaldþrot — bæjarbíóið á Ísafirði. Og á því, hvernig atvinnu- vegirnir um alþýðuna, en þeir á stundum [illegible] á Ísafirði [illegible] tekið lána dá- [illegible] [illegible] bæjarstjórn [illegible]

[illegible] brjóti ekki lög.

Einkaskjalasafn Bjarna Benediktssonar © Borgarskjalasafn Reykjavíkur